

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanítóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felélős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Urnáp.

A pünkösdi Lélek kiadása még érzeteti áldást, vigaszt, erőt osztó hatását a szivekben, hogy szinte nem győz a hívő, megértő lélek betelni vele. Ezt a hívő ragaszkodást szankcionálja az egyház a pünkösdi nyolcaddal. A világháború negyedik évének vége felé jártában, a sokféle testi és lelki vészek közepette pedig nagy lelki szükség indokolja a pünkösdi lelkének állandó erkifejtését a nagy kálváriajáráásra, hogy a csüggedés és meghasonlás bomlasztó szelleme urrá ne legyen a fáradt, agyongyötört lelkek fölött.

Világháborút nem ismert, régi idők hívői előtt is „nagy és szenteséges ünnepnek” tartották a pünkösdt. Nekünk ezerszer több okunk van ma annak nevezni s e nagy ünnep szellemét megőrizni. Mert semmi, csak a pünkösdi lélek ereje tarthat meg bennünket ezekben a vérpáras nehéz időkben. Emlékezetünk azért csak vissza-viszszáll a nagy vigasztaló pünkösdi Lélekhez.

A pünkösdi általános nagy jelentősége ez évben egy új mozzanattal gyarapodott. E napon lépett életbe az új Canonjogi Codex, az új egyházi törvénykönyv. XV. Benedek pápa mély bölcseséggel választotta e napot az új egyházi törvénykönyv életbeléptetésére. Nyilván azzal a bölcs szándékkal, hogy a pünkösdi Lélek, a Szentlélek védő palástja alatt éreztesse annak életet fakasztó hatását. A Szentlélek munkája a megújulás, elevenség és erő.

Ennek a törvénykönyvnek jogi és disciplinárius intézkedései s statutumai új élet és tevékenység csirái és forrásai legyenek, annak inspiráló hatása alatt, Aki megújítja a föld színét, amerre csak áldás-dus ereje elhat.

Az új egyházi törvénykönyv intézkedései között egyik közörmöt és lelkes viszhangot-kelteni hivatott az, amely az Urnapját kiemeli a leszállított ünnepek sorából s visszahelyezi a régi fényes rangjába, a *kötelező ünnepek sorába*. X. Pius pápa annak idején az Urnapját is a megszüntetett ünnepek sorába iktatta. Az új törvény azt ismét kötelező ünnepé teszi. Amely kötelező tisztelettel fogadtuk annak idején a nagy népbarát pápa nemes sugallatból fakadt rendelkezését, épen olyan örömmel köszöntjük az új törvénykönyv intézkedését, mely ezt a gyönyörűséges, lelkes ünnepet, az Urnapját kötelező ünnepi rangra emelve, régi fényébe visszahelyezi.

Nagy ünnep a karácsony, husvét, pünkösdi, de lelkességben, szépségben, az Urnaphoz hasonló nincs több. Ami az Eucharistia az egyházban, az az Urnapja a hívő lelkében. Centrum, élet, erő és forrás. Az Eucharistia a szív, a központ az egyház életében — az Urnapja is centruma az Ur minden más ünnepeinek. Érti ezt mindenki s ez az érzés nyilatkozik meg minden egyes Urnapján, a lelkeknek e kegyelt sátoros ünnepén.

Nemcsak a nagy természet borul virágba e napon, de a szivek is virágosak lesznek, szinte természetfölötties ihlet, buzgótság és hit nyitja meg

e napon még a távoli puszták egyszerű lakóinak, ezeknek a mezei vadoncoknak szívét is, hogy szinte lelkendezve sietnek, hogy a legfölségesebb Eucharistia diádalutjáról valamiképp le ne késsenek.

Urnapja, Eucharistia ünnepe, légy áldt köszöntve ünnepi rangod régi díszében! Katholikus hívő közönségünk eddig is áhitatos buzgalommal ünnepelte — évenként a legméltóságosabb Oltári-szentség ünnepét. Most, mikor ismét régi rangjának díszében köszöntünk meg — ránk az ünnepek e szépséges ünnepe: az Urnapja, annál nagyobb buzgalommal üljük meg, mennél nagyobb az örömrünk e szép ünnep felmagasztalásán. Kisérjük azon a győzelmes Urat s kérésrel kérjük, vezesse el hívő népét a győzelmes békesség révén, a békesség Fejedelmé. *Somogyi.*

Javaslat állatrekvirálásra. Az Állat- és Takarmányfoglalmi részvénytársaság azt javasolja, hogy az állatrekvirálásnál az 1917. évi állatszám-lálás eredményét vegyék alapul s hogy a vármegyék minden negyedében állományuk 2%-át szolgáltatassák be. Ily módon havonként csak az ország harmadrészében lenne kivetés. Ezzel a beosztással be lehetne tartani a szabályt, hogy az átvevő hely 8 km-nél távolabbra nem lehet s a 40 db marha, amennyi egy átvételhez szükséges, kisebb körzetből is összehajtható. A gazdák részére megállapított 4:40 és 5:80 K átvételi árból a vármegyék se vonnak le s a kormány is elengedte a 1 1/2%-os bélyegilletéket. Az ármegállapító bizottságoknál a földművelésügyi kormány megbízottja védi meg a gazdák érdekeit.

A szocialista felesége.

Irtá: Fruchtl Mária.

— Mennyi a láz? — nyitott be izgatottan Szabó János az otthonába.

Felesége szomorúan állt fel az ágy mellől, melyben a fehér párnákon egy kipirult arcú gyermekléányka hánykolódott.

— Negyven — sóhajtott.

— Még mindig? — kiáltott fel kétségbeesetten a kéréskező munkás és szénportól fekete arcán szinte megkövesült a fájdalom, a rémület valami irtózat, el nem hárítható végzet elől.

Az asszony, egy csendes, szelíd, szomorú nő vizet készített férjének a mosdóshoz, majd tüzet rakott, megmelegítette az egyszerű vacsorát és a terített asztalra téve, újból elfoglalta helyét betege mellett. Szorgalmasan rakta a borogatásokat, adogatta az orvosságot, de a kis beteg csak hánykolódott, teste csak úgy sűtött, szöke haja összeborzolódott, két szeme szinte égni látszott a belső forróságtól.

— Elmegegyek Tera az orvosért, nem tudom nézni a kinlódását — nyugtázta fel a férfi, aki mosdás után szintén az ágyhoz állt.

— Előbb egyél — kínálta az asszony — olyan jó forrúcsuszát csináltam. Te is, meg a kis lány szerettél...

— Nem kell — legyintett Szabó János és elment.

Egy óra múlva visszajött és nagy káromkodással csapta az asztalra kalapját. Szidta az urakat, akik előtt a szegény ember élete, egészsége csak kutyá, hanem a munkás pénze, amivel a szakszervezet tömi őket — az jó. Keressen valaki a halálos betegéhez orvost — talál-e?

Az asszony csücsköt, hiszen reggel itt volt, orvosságot is irt, borogatásokat rendelt és türelmet ajánlott.

— Tünni — kacagott fel a munkás — tünni, mindig csak tünni. Tünni a bérsarcot, a kapitalista kizsákmányolást, a gögőt, a lenézést, a jogfosztást, tünni a magunk életének a semmibe vevését, de nem tünnöm, hogy ugyanezt tegyék a gyerekemmel, mert ha az urnak drága csipkés selymes kölyke, drága az nekem is. Édes egyetlenem — borult a csendesedő, alig pihegő szegény kis szenvedőre, aki az érintésre felemelte fáradt szempilláit és halkán suttogta:

— Édes apám olyan szép volt...

— Mi volt szép drágám, az arany, a selyem, a palota?

— Nem, az erdő, olyan sok kis angyal volt benne.

Szabó János arca elsötétedett.

— Aranyos szárnyuk volt, mint az édesanyám imakönyvében. Játszottam velük...

Az asszony összerézett. Az ura egy fenyegető pillantást vetett feléje, melynek a jelentőségét már tudta.

Annak az ósdi babonának szolt ez, ami férje szerint házasetüket egyedül keserítette meg és melynek szellemében az asszony a gyermekét is nevelni akarta. Ez a babona pedig mi más volt, mint az asszony erős állhatatos hite. Ezt, egyedül ezt rosszalta feleségében, ezt a babonához való állhatatos ragaszkodást, melyet azok a népámitó csuhások teletömtek a fejét. Máskülönben olyan jó, szelíd, engedelmes asszony, akiért hálát kellene adni az Istennek... Az Istennek?!... hopp, most majdnem megfeledkezett az elveiről, a szocialista voltáról. Hogy...! lépten-nyomon ebbe a gondolatba kell ütközni az embernek. A közélet-

ben, a gyárban, az iskolában, sőt még a kocsmában is minduntalan a nevét hallani. Bárcsak azon a feszületen tudna ott a szülődon tudni, de az asszony azzal fenyegette, hogy itt hagyja gyerekektől, hát hadd teljék az öröme. De a gyereket nem hagyja a tulvilággal rászadni, annak itt a földön kell boldognak lennie, azért kuporgott, azért nélkülöz, hogy annak legyen mit aprítani a tejbe.

A gyermek kinosan nyöszörgött. A szülőknek mintha késsel facsarták volna a szívét.

Ekkor kopogtak és benyitott az orvos.

— Eljöttem barátom, keresett ugy-e? Mit csinál a betegünk? — szolt komolyan és leült. Soká figyelte a kis beteget, akinek arcára halálos sáppadtság ült, szemét lehunyta és levegő után kapkodott.

Felállott. A szülők megriadva néztek rá.

— Itt egyedül az Isten segíthet csupán. Én nem tudok semmit — és elment.

Az asszony kísérte ki és bejőve letérdelt a feszület elé és hosszan, buzgón imádkozott, testét meg-megrántotta a felcsukló zokogás. Imádkozott, hogy az Isten hallgassa meg alázatos könyörgését és kis leánya felgyógyulásával térítse meg az ő jölekt, de elvakított férjét is, hogy zavartalan boldogságban, ha mindjárt szegénységben is, de békességben, szeretetben tölthessék el hátralevő napjaikat.

A férje mint egy szobor állt az ágy lábánál, karját összefonta és nézett szemretlenés nélkül egyre, folyton a betegére, mintha ezzel akart volna a haldokló ereibe új életet a magából önteni.

Egyszerre csak fölfordított, oda ugrott az asszonyhoz, fölrántotta térdeléséből és durván rákiáltott:

— Ne rimázkodj annak a ladarabnak. Nincs annak se szive, meghalt!... (Vége köv.)

HIVATALOS RÉSZ.

Administratori kinevezés. *Machovich* József nyug. tábori főlelkész a jársdi plébánia lelki és anyagi ügyeinek ideiglenes vezetésével megbízott.

Zsinati vizsgálat. F. évi május hó 23-án megtartott zsinati vizsgálaton a vizsgát sikerrel kiállották: *Paddányi* Sándor felsőbíró, *Havas* Mihály németújfalusi, *Kiss* István zalapetendi adminisztrátorok.

Investitúra. *Havas* Mihály németújfalusi lelkész f. évi május hó 24-én plébániájára törvény szerűen investáltott.

Dispositio. *Zarka* József nagyannai és *Köves* János felsőiskolai káplánok kölcsönösen áthelyeztettek.

Szomorú számok.*

A Gyermekvédelem lapjának januári számából közöljük az alábbi számadatokat, amelyek szomorú képet nyújtanak arról, hogy nemcsak a harc-téren „pusztulunk, veszünk”, hanem idehaza is és még nagyobb baj az, hogy nem születünk elégen. Budapesten 1913-ban az élve születettek száma volt 23.315, 1916-ban már csak 14.973, vagyis 8342-vel kevesebb. Az egész országban pedig — amint ezt a belügyminiszter 135840.XIV. 1917. sz. rendelete megállapítja — a születések száma a közelmullhoz képest a felénél is kevesebbre csökkent.

Tehát nem születik elég magyar!

A magyar statisztikai évkönyv 1913. évi adatai szerint 1913-ban a Magyar birodalomban az összes születések száma volt 751.517 élveszületés. Ebből egyéven aluli elhalt 148 096. Egytől hat éves korig elhaltak 79559-en, vagyis a 7 éven aluli életkor halálzási száma: 227.655.

Veszprémben 1913-ban 376 élveszületés volt, ezzel szemben 1—7 éves korig elhalt ez évben 58. Ellenben 1917-ben a 238 élveszületéssel szemben az 1—7 éves korig 79 a halottak száma.

Tehát — sajnos — nagyon sok piciny magyar hal meg!

Ez az utóbbi tétel csak akkor érthető meg kellően, ha tudjuk, hogy a hét éven alul elhaltak 227.655-ös száma mellett a 7 éven felül — akár a százéves korig elhaltak összes száma is — ugyanakkor 273.320, vagyis csak 45665-tel volt több, mint a picinyké. E téren, Oroszországot kivéve, minden állam, még Románia és Szerbia is előtűnik állott. (Ezt is a belügyminiszter mondja.)

Ahol kevés gyermek születik és sok hal meg, ott nagy baj van. Ott segíteni kell a bajon és meg kell menteni minden picit lelkét, mert különben ellenségeink mérhetetlen tömegével szemben nem lesz, aki a hazát megvédi.

Amit e lapok hasábjain már sokszor mondtam, a gyermekevédelem ma ép oly fontos, mint a hadsereg harcképessége. Ha nem harcképes a hadsereg, az ellenség előzöni a hazát és ha nincs elég gyermek, akkor előbb-utóbb ugyanez áll elő. Erdélyben kevés magyar született, sok halt meg s lám az oláhok már békében hódítottak úgy, hogy a kincses Erdélynek több mint kétharmad része oláh volt. Ugy terjedtek, nyomultak a magyarság helyébe, mint a cukor likacsai közt a nedvesség s már-már összedüléssel fenyegetett a magyarság helyzete Erdélyben, mint ahogy összedül a vízbe mártott kockacukor.

Ezeknek pópái, dászkaljai (papjai, tanítói) és egyéb értelmiségei (Góga, Lukácsiu) már békében sok háborúságot okoztak. Hát még a háborúban!

A csehek is fenik a kést, amellyel abból a pirosta sült, magasra nőtt, buzakenyérnek nézett földrajzi egységből, mely a mi hazánk, tizenhárom vármegyéni serclit akarnak leszelni. (Éhes dászok makkal álmodik!)

Értsük meg tehát magyarok, hogy a gyermekvédelem ma a legfontosabb teendők között az első vonalban áll.

Patronage Egyesületünk alszik. Nincsenek megértő, munkás tagjai. Tetterős embereknek fel kellene rázni az alvót.

Intenzív működésbe akar kezdeni városunkban a Gyermekvédő Liga dr. *Óvári* Ferenc vezetésével.

Dr. *Wéber* Pál püspöki titkár gyermekvédelmi alapon szociális missziótársulat megalakításán fáradozik.

* Ez a cikkünk pünkösdi számunkból helyszüke miatt kimaradt.

Mozgalom indult meg főispánunk vezetésével a Veszprémvármegyei Stefánia Szövetség Anya- és Csecsemővédő Egyesület megalakítására, mert a háborúelőtti évi 750.000 országos születési átlaga 1916-ban 333.000-re, 1917-ben pedig 311.000-re csappant és a halálozás 1916-ban 428.000, 1917-ben pedig 417.000 volt.

Támogassuk mind a négy egyesületet szíves-leléssel, teljes örökkel.

A társadalomnak ki kell vennie részét abból a gigászi küzdelemből, amely gyermekvédelem név alatt folyamatban van. *Ha nem teszi, akkor öngyilkosságot követ el.*

A szomorú számoknak el kell tűnniük!

Csádkány Sándor,
a fiatalkoruak bírójája.

A Szociális Missziótársulat Veszprémi Szervezetének értekezlete.

Élvezetes, minden tekintetben sikerült értekezletet tartott a Szociális Missziótársulat Veszprémi Szervezete folyó hó 23-án, csütörtökön délután az Angolkisasszonyok diszternében. A megjelentek nagy száma mutatta, hogy a veszprémi hölgyek teljes mértékkel karolják fel a szociális gondolatokat, lelkesedéssel és buzgósággal tömörülnek a Szociális Missziótársulat köré, mely eddig mindenütt, ahol csak megalakult és áldásos működését megkezdte, az illető város kulturális és szociális fejlődését jelentette. Nem az erők szétforgcsolása, hanem azok egységesítése a főcél, hogy segítsünk a sok bajon és nyomorúságon, mely főleg a háború negyedik esztendejében mind ijesztoebben lép fel. Oly irányú szervezkedésre van szükség, mely világnézetével, felfogásával, irányzatával az egyedüli garancia arra, hogy szép, jó és nemes fakadjon nyomában.

Minden szó, mely az értekezleten elhangzott, a komoly munkaszeretet és megértés jegyében történt s munkára lelkes szíveknek szólt. A program, melyet a Szervezet magának kiűzött, nemes és közügyt szolgál, ezért csak lelkesedéssel adhat a krónikás hirt az értekezlet lefolyásáról.

Az értekezletet dr. *Rainprecht* Antalnén elnöknő nyitotta meg a nála megszozott kedves szerénységgel, példás buzgalommal és nagy tanultsággal, *Markáns* szavakkal rámutatott a márciusi kétnapos értekezletre, majd a mai összejövetel fontosságát méltatta.

„Szerencsésnek érzem magam, hogy én, — aki rövid néhány héttel ezelőtt a ma megvalósuló tettet, cselekedetet megelőző propaganda lelkes munkásainak köszönettel adózhattam, — ma már az alkotás szépséges és maradandó terén üdvözölhetem Önöket s e lelkes női tábornak kiváló képviselőjét, a közöttük ma megjelent *Balázs* Benediktia nővért.

Egy szép, nemes gondolat talál otthont szívünkben, Veszprém város társadalmának nemes szociális érzésében. Otthont, amely egyuttal egy közös, édes anyát is ad önmagának a női érnységességében s tisztaságában. Találón mondja *Jósika*: „Mikor a szív pártot üt, akkor az érnység őrzi meg a vádtól s bukástól a jellemet”.

A nélkülözés, a gond, a tengernyi könny, a cselekedetre éhesen tángoló nyomor, szeretteinknek kegyetlen vergődése, az erkölcsi világrendet megtagadni látszó rémséges, szűnni nem akaró világtérgeteg a szív mind megannyi lázító, bujtogató. A szociális érnységben önmagunkat kell erőssé nevelnünk, hogy önmagunkat legyőzhessük! Adják Isten, hogy nemes törekvésünket siker koronázza! Nagy része lesz abban Benediktia nővérnék, ki elsőrangú hivatottságával feladatunk e szép otthonába bennünket a mai napon bevezet s kiváló szaktudásával nekünk irányt jelöl. Amidőn nemes buzgóságát hálással megköszönöm, a gyűlésünkön megjelent *Rott* Nándor s *Kránitz* Kálmán püspök urakat s a közöttük megjelent *Balázs* B. nővért, ugyancsak az értekezlet minden egyes tagját üdvözölöm.”

Rainprecht né megnyitói szavait lelkes ováció fogadta, majd a megyéspüspök, dr. *Rott* Nándor emelkedett szólásra, irányt adván, utat mutatván a hatalmas arányokban fejlődő szervezetnek, hogy mielőbb megvalósítsa azt a főlégsé gondolatot, mely apostoli lelkét lefoglalta akkor, amikor a veszprémi nőmozgalmak egészéssége s biztos irányát megjelölte még január hónapban tartott előadásában. A püspök örömmel üdvözölte a Szociális Missziótársulat helyi működését, melytől sok sikert vár. Széles tudással mutatott rá a patronage

munka fontosságára, mely lelkesedést, de önfeláldozást is kíván. Az önfeláldozás sokszor bizony lemondást is jelent, esetleg sok fáradságot, de mindig az örömmel jegyében. Kevés munka áll oly közel a női nemes lelkülethez, mint a gyengék, az eltevéledettek felkarolása, gondozása, segítése, pártfogolása, azért örömmel és megnyugvással látja a hölgyek elhatározását, amikor a patronázmunkát magukévá tévén, annak szolgálatában öhajják tevékenységüket érvényesíteni.

Hasonló lelkesedéssel köszönti a Nővédelmi Hivatal felállításának nemes gondolatát, melyet épúgy, mint a patronázt, hatóságaink, hivatalaink, társadalmunk megértéssel és jóindulattal, sőt hálával fognak felkarolni. Lesz végre egy iroda, hol mindenki ügyes-bajos dolgában utbaigazítást, irányítást, segítséget talál és nyer.

A főispán és megyéspüspök között mely gondolatai voltak a legalkalmasabb előkészítő *Balázs* Benediktia, a Szociális Missziótársulat beltagjának tartalmas előadásához. Előadása két részből állott. Az első részben beszélt a patronázmunka helyes vezetésének és felkarolásának módjairól, a második részben a Nővédelmi Hivatal beállításáról, ügyköréről, hivatásáról, vezetéséről mondotta el a szükséges irányelveket.

Beszédét a központi üdvözléssel nyitotta meg, mely szövege a veszprémi szervezet nemeslelkű elnöknőjének, dr. *Rainprecht* Antalnénak és a szervezet tagjainak. A tizenkétes országos patronázs munka, melyre a Szociális Missziótársulat rámutatott, megnyugtató garancia arra, hogy irányításuk, tanácsuk, vezetésük Veszprémben is eredményes leend. A fiatalkoruak jobb utra ránevelésében oly munkát végeztek, hogy a hatóságok, elsősorban az igazságügyminiszterium bízama és hálajla fordult feléjük. Benediktia nővér ismertette azokat a szempontokat, melyek a patronázs egységes vezetését, eredményes működését biztosítják. Nagyott helyesen utalt arra, hogy huncsak értelemmel kell foglalkozni, de szívvel kell dolgozni, ez pedig nem történhetik meg lelkiség nélkül abban a néhány percben, melyet pártfogoltainknak szentelünk, adjuk oda egész szívünket, hogy annak szerető melegétől, megolvadjon az eltévedt, hideg szív e új élet, új elhatározások, nemes gondolatok, szent törekvések kiindulásainak legyűnk apostolai. Nagy tudása, mellyel előadását megtartotta, bámulatos tapasztalata, mely minden szavát keretezte, magával ragadta hallgatóit. Patronage-előadását azzal végezte, hogy a szakosztály vezetésére felkérte dr. *Kerényi* Alajosné, tanácsadójának pedig *Juraszek* János törvényészi elnököt. *Kerényi* né egyénisége, nemes lelkülete, jóságos szíve, *Juraszek* szakavatottsága, széleskörű tudása, nemes gondolkodása nagy ügyszerete a legjobb sikert ígéri a szakosztály működésének. Meg egy névről tett Benediktia nővér körle is említt. Ez dr. *Benkő* Károlyné, kit az értekezlet előtt kért, hogy nagy tudásával, tapasztalatával karolja fel a szakosztályt.

Juraszek János törv. elnök, ki már oly széles patronage-munkára tekinthet vissza, lelkes szavakkal köszöntte meg Benediktia nővér szép előadását. Az értekezletnek érték, tartalmát nagyban emelék *Juraszek* szavai. A jogtudós és a szakavatott bíró mutatkozott be beszédében. A fiatalkoruak bíróságának ügykörét és szerepét vázolvá meggyőző érvekkel mutatott arra, mennyire fontos, hogy hölgyeink a patronagemunka szeretetével és felkarolásával a bíróság munkáján könnyítsenek. Örömeinek ad kifejezést, hogy a Szociális Missziótársulat veszprémi szervezete a munkásság eme nemes terére lép, üdvözli Benediktia nővér tartalmas előadását és ígéri, hogy a bírói kar a legnagyobb készséggel fogja a szakosztály működését felkarolni. Itt külön is megemlítjük, hogy a püspök is örömmel tért ki beszédében a nemes bírói karra, melynek tagjait a mai értekezletre külön-külön hívott meg a vezetőség és többen ki is tüntették megjelenésükkel az értekezletet.

Juraszek Jánosnak szakelőadását Benediktia nővér folytatóságos előadása követte a Nővédelmi Hivatalról. Ez az a hivatal, melyet mindenütt megtalálunk, valahol csak a társulat szervezete működik. Módot nyújtani az élet ezer küzdelmeiben szenvedőknek, nyomottaknak, nélkülözőknek, az első segély a bánatos szívre, a fáradt lélekre. — A veszprémi Nővédelmi Hivatal helyisége a püspöki jószágkormányzó palotának erre a célra is átengedett irodahelyisége teljesen külön bejárattal. Ezzel is dokumentálni akarja a megyéspüspök, hogy Veszprém városának minden módon segítségére öhajj lenni. A Nővédelmi Hivatal hamarosan meg is kezd hivatalos óráit. A hivatal

vezetésére Benedikta nővér dr. Komjáthy Lászlónét kérte fel, ki eddig is oly széleskörű munkásságot fejtett ki a városi hadisegélyezett felkarolásában, hogy nevét száraz akjai emlegetik hálával. E nagy és nemes munkában hűséges támasza a jószívűről városzerte hálával emlegetett dr. Csolnoky Ferencné, kit külön is kért az értekezletet vezető nővér, hogy Komjáthy néval karöltve a Nővédelmi Hivatal intenzív és széleskörű ügyrendjét támogassa. Komjáthy né és Csolnoky né oly nagy és önfeláldozó munkát fejtettek ki a veszpremi hadigondozás terén, hogy neveiket tisztelettel jegyzi föl a krónikás.

Az értekezletet dr. Komjáthy Lászlóné szavai zárták be. Megköszönve Balázs Benedikta nővér gyönyörű előadását, melyet a patronageról és nővédelmi hivatalról tartott, szellemes képekben mutatott rá azokra a hiányokra, melyeket betölteni a veszpremi szervezet keretében lelkes hölgyvilágunk magára vállalt. A veszpremi hölgyek nevében ígerte, hogy a Szociális Missziótársulat programjának megvalósításában és tetteváltásában egész szívvel óhajtanak közreműködni. Záró beszédét köszönettel kezdte, megköszönve az angol-kisasszonyok főnökhözjárását, hogy a szép termet átengedte. Köszönetet mondok — folytatta — kedves vendégünknek, hogy ismertette azokat az irányelveket, amelyek a patronázs és nővédelmi munkában kell, hogy bennünket vezéreljenek. A szép és nemes iránt fogékony emberi szív, ha egy nagy kezdetben egy nemesebb palántát fölfedez dudva és gaz között, siet azt onnan kiszabadítani, hogy mielőbb biztosítsa jövőjét és fejlődését, visszaadván azt tulajdonképeni hivatásának.

Mennyivel inkább kell iparkodnunk az emberi palántát: a gyermeket kiszabadítani a meg nem felelő környezetből, a bűnből, a sokszor nem tiszta, pettyhűdött mocsárnak inkább nevezhető, romlott milióból. Fokozott erővel kell igyekeznünk azt a megvédett gyermekpalántát jó irányba hozni és vezetni, hogy a társadalomnak, hazának, családnak egyaránt hasznára váljék. Azután a mai nehéz viszonyok sújtotta embertársainknak, kiknek szívét, lelkét annyi fájdalom, bánat, szomorúság nyomja és akik oly nyomasztó helyzetben, sokszor támasz nélkül vannak, ebből a fölemelő munkából ép a nővédelmi hivatal megindításával és vezetésével szintén részt kérünk. A megjelenetek nevében biztosítom a központ kiküldöttét, kedves vendégünket, hogy Veszprém nemesen gondolkozó hölgyei a körvonalazott munkába beállni óhajtanak, s hisszük, hogy jó szándékukat és munkánkat siker koronázza. Bár úgy legyenek!

A polgármesterné befejező szép szavait lelkes óvációval fogadták.

A gyűlés végén Benedikta nővér örömeinek adott kifejezést, hogy a megyei szervezkedés már is oly szép eredményt mutathat, kérte az értekezletet, hogy a megyei szervezkedés elnöknőjét, gróf Jankovich-Bésán Endrénét sürgönyileg üdvözöljék. A nővér indítványát a jelenlévők nagy lelkesedéssel fogadták.

Pénteken délután a patronázs és nővédelmi hivatal technikai kérdéseiről tartott Benedikta nővér a Nővédelmi Hivatalban a hölgyeknek utbaigazító előadást.

Balázs Benedikta nővért addig is, míg újból körülünk láthatjuk, a krónikás a Szentírás szavaival köszönti: Benedikta, qui venit in nomine Domini!

Krónikás.

Városok s a husellátás. Több város állatvásárlás útján kísérli meg, hogy a lakosságot a roppant s immár elviselhetetlen husáraktól némileg is megvédje. A nagyobb mennyiségben vásárolt állatokat ma már eltartja a jó legelő. A meszarosokhoz se igen jut szarvasmarha a hizlalóktól. A városnak mégis csak kevesebb lenne a rezsije s a húst olcsóbban adhatná. Ha a tisztviselői beszerzési csoportok, mint Sopronban is, tudnak húst mérni, a városok még inkább megbirkózhatnak a nehézségekkel.

A közönség nagy érdeke ez s nem lehet közömbös a hatóság előtt. Veszpremben pedig jőjjön a város segítségére az Élelmiszeri r.-társaság. A lakosság lelkes örömmel üdvözölte alakulását, bízván a sok szép ígéreiben. Most mutassa meg a vezetőség, hogy a részvénytársaságot igazán ahruista célok vezetik s hogy alakulásával nagy szükségét akar pótolni. A város pedig vehetne állatokat sok jó legelőjére. A felügyeletet a gazdasági hivatal kifogástalanul elvégezné. Így aztán jutna vágni való a huszékbe is. Egyik vidéki város már javában szerzi a sertéseket. Annyit,

hogy a hizlalató közönségnek is juttat önköltési árban. Több jó dolgot megvalósítottunk már példák után, talán ez a példautánzás se válnék kárunkra.

H I R E K.

— **Urnepja.** Az urnapi ünnepélyes istentisztelet a székesgyházban reggel 9 órakor kezdődnek az ünnepi sz. misével, melyet a körmenet követ. A szt. misét a megyéspüspök mondja, ugyan-
csak ő vezeti a körmenetet is. — Az Oltáregylet vezetősége ezen az uton kéri a tagokat, hogy a körmeneten testileg megjelenni sziveskedjenek.

— **Bérmálás.** Pünkösd két napján végezte dr. Rott Nándor megyéspüspök Kránitz Kálmán felszentelt püspökkel a bérmálást. A példás rend, a komoly magatartás, az ajátos hangulat a veszpremi híveket dicséri, kik megértve a nehéz napok komolyságra, fegyelemre intő szavát, imádságos lélekkel vettek részt a szent ünnepségen. Külön köszönettel tartozunk dr. Török Gyula rendőrkapitányának, hogy az ünnepség szépséges lefolyását biztosította. A bérmálkozók száma majdnem kétezer volt.

— **Püspökünk Pápán.** Pénteken délután utazott a püspök Páparra, hogy folyó hó 26. és 27-én a bérmálás szentségében részesítse a híveket. Leikes fogadtatásban részesítették a püspököt a pápaiak, ki Pápan is Kránitz Kálmán püspökkel fogja a bérmálás szentségét kiszolgáltatni. A püspököt bérmautjára elkísérte a pápai kerület főesprese Ádám Iván apátkanok is.

— **Apáti kinevezés.** A hivatalos lap pénteki száma örvendetes hírt hozott nekünk. A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Perényi Antal székesgyházi kanonokot és városi plébánost a szt. György vértanúról nevezett csanádi c. apáttá kinevezte. A hír a közszeretben és becsüléssel álló kanonok-plébános kitüntetéséről, városunkban általános örömet keltett.

— **Katonai kinevezés.** Ófelsége kinevezte ezredessé Pallaghy Dezső alezredesét, — alezredessé Tóth Kálmán őrnagyot, — őrnaggyá Pesty Károly századosot, — századosokká Szoboszlay Géza, Fock Pál, Michl István, Pick Ödön, André Rezső, Boskovitz Armin, Baráth Lajos, Drechsler Gyula, Hajagos Andor, Haasz Ferenc, Havas Sándor, Harnos Károly, Keő Aurél, dr. Konkolyi-Thege Sándor, Kun Károly, Kemény Sándor, dr. Pető Béla, Ptacek Aurél, dr. Szalay Gyula, Steiner Gyula, dr. Tóth József népf. főhadnagyokat.

— **Diszkürtök átadása.** A város két házi-ezredének ezüstkürtökét ajándékozott emlékeztetőül a vitéz ezredk babéros harci dicsőségére. A két ezredkürtöt bizottság vitte a harctérre az ezredeknek. A bizottságban Berger József, Boor Lajos, dr. Komjáthy László, dr. Ovári Ferenc, Perényi Antal s Radocza Vince vesznek részt. A parancsnokság Pintér Aladár és Schlemmer Jenő századosokat rendelte ki katonai vezetőkkül. Kedden délután indultak s az ajándékon kívül szeretetadományokat is vittek a hős hetes tüzréznek s harmincegyeseknek. Az első megállapodás szerint dr. Rainprecht Antal főispán is részt óhajtott venni a küldetésben. Halaszthatlan hivatalos teendői azonban tervében akadályozták s így mindkét ezrednek levélben fejezte ki mindazt a forró hálát, melleg s őszinte érzést, mellyel a veszpremieik szíve telve van két hős ezredük iránt. A 31. hgye. parancsnokához, Pallaghy Dezső ezredeshez a következő levelet intézte:

Méltóságos Ezredes Ur!

Hónapok óta lekemben táplált hű óhajom, hogy a hős csatákban véres-babéros utakon átviharzó dicsőséges 31. honvéd gyalogezredet, Veszpremi város szeretett háziezredét, vármegyém büszke, nagyszerű fiait a harctéren meglátogassam, nagy fájdalomra nem valósulhatott meg.

Mig mehettem volna, a tölem független helyzet nem alakult olyképp, hogy utra indulhattam volna. Most meg, mikor kedves vágyam végre megvalósulhatott volna, a politikai helyzet fordult úgy, hogy nem nyújt lehetőséget arra, hogy mint a vármegye reprezentánsa jelenhessek meg harctéri vármegyém dicsőséges fiait között.

Engedje meg azért Méltóságos Ezredes Ur, hogy legalább ezúton küldhessem forró üdvözlőmet büszke, szép honvédezednek abból az alkalomból, mikor Veszpremi város küldöttjei hódolattal adják azt az ezüsti kürtöt, melyet a város a kostonjéviak legendás napok emlékére ajánlott fel házi ezredének.

Magam is jártam a megpróbáltatás útjain. Tudom, mivel tartozunk hős, mérhetetlen szenvedéseket

tűrő katonáinknak. Szívünkben, agyunkban nem lehet más érzésnek, gondolatnak helye, csak ami őket illeti. Övék az ország, övék a jövő, melyet egyedül ők, küzdő hős testvéreink, mentettek meg. Ne bántsa őket, hogy míg a férfiak országutját járják, másoknak itthon jobban megy dolguk. Eljön a férfiak országa, még, édes magyar hazánknak boldog korszaka s a megpróbáltatások nehéz napjai után övék lesz minden: hir, dicsőség és sorsunk intézésének hatalma is. Így akarja ezt ma minden jövőbe látó jó magyar.

Mig lejarmel — örömmel és szorongó aggodással — a csaták viharában kisérem vármegyém dicső fiait, ezért munkálkodom magam is.

És hogy a jövőben is minden erőmmel, lelkem minden melegével, odaadásával és szeretetével ezért fogok küzdeni, ezt üzenem — hálattal szívvél — ma is vármegyém babéros honvédeinek.

Az Isten áldó, óvó keze vezesse őket a dicsőség nagy útján mielőbb vissza közénk.

Viszontlátásra! A nemzeti nagyság jövőendő közös, boldog béke munkájánál, mikor majd megméretnek az érdemek — adja a Mindenható — találkozhassunk mielőbb! Eljön ez az idő, el kell jönnie, mert a honvéd áll őrt jövődönk kapuja előtt.

Medgyesi Schwarz Jenő alezredesnek, a m. kir. 41. ht. ágyuzeszed parancsnokának küldött levél szövegéig pedig a következők:

Méltóságos Ezredes Ur!

Nem tölem függő okok akadályoznak abban, hogy annál a nagyszerű ünnepségnél, mikor Veszpremi város küldöttjei hódolattal adják dicsőséges honvédtüzérezredünknek, szeretett háziezredünknek, a kostonjéviak nagy napok emlékére felajánlott ezüstkürtöt, jelen lehessenek.

Atérezve magam is a hódolat minden melegségét, legalább ezúton akarok én is az ünnepségből részt kérni.

Részveszlek az ünneplésben szívem minden forró, szent érzésével s azzal a mérhetetlen hálával, mellyel minden magyar tartozik küzdő hőseinknek s mi veszpremieik elsősorban hős háziezredünknek, köztük a dicsőségben tündöklő veszpremi tábori ágyuzeszednek, mely a 31-es honvéddel együtt aratta Kostonjéviánál is a nagy diadalt.

Ami babérhős gyalogságunkat illeti, ráborul az tüzeink homlokára is, kiknek váltvetett nagyszerű küzdelme tette csak lehetővé és teljessé mindig a sikert.

Nekik is — mint vármegyém hős gyalogsainak is — azt üzenem, hogy állják továbbra is magyarságon mint eddig, a tusát. Övék lesz aztán a jövő, melyet nemzeti nagyságunk számára megmenteni segítettek. Övék ma is minden gondolatunk, minden érzésünk. Minden jó magyar azért küzd itthon is ma, hogy előkészítse az utat azok számára, kiknek hősi kitartása nélkül ma minden veszve volna, hogy átvehessék aztán itthon majd nemzeti nagyságunk békés munkáját is, melynek elvégzésére ők a hivatottak, akik véres tusákban is oly nagyszerűen állták meg helyüket.

Ennek a munkának szenteltem s fogom a jövőben is szentelni minden erőmet magam is, mert — nem rég még magam is a viharok országutján járva — megtanultam és lelkemben hazahoztam azt a tudatot, hogy minden hála csak a hőseket illeti. Kell, hogy övék legyen a béke munkájá, a béke hatalma is mind.

Az Isten nagy keze vezesse mielőbb haza erre a nagyszerű munkára hős honvédtüzérezredet is.

— **Dr. Tenczlinger József** királyi ügyész Pápa város képviselőtestülete f. hó 22-én óriási többséggel polgármesterré választotta. Mikor ez a hír szerdán délelben bejárta városunkat, örömmel derültek az arcok, lelkesedéssel indultak utra a gratulációk, mert talán nincs is olyan ember, aki Tenczlinger Józsefnek ne szeretné. Páratlan jó modor, szeretetreméltó udvariasság, minden szépért és jóért lelkesedő szív, kiváló tehetséggel kapcsolatban: ezek az ő tulajdonságai. Főispánunk szemelte ki a pápai polgármesteri állásra s hogy értékét mérlegelni tudták a pápaiak, abban a nagy szavazattöbbségben nyilvánult meg, melyet ellenfelével szemben a választásnál elért. Örömmel üdvözöljük őt mi is polgármesteri állásában, ahol fáradhatlan tevékenységével, kiváló tehetségével és tette készségével csak dicsőre lehet Pápa városának úgy, mint választóinak. Veszteseknek is éreznék magukat, ha messze — idegen tájakra — költöznek el közülünk, de itt marad vármegyénkben, közelünkben, közöttünk. Gratulálunk Pápa városának a szerencsés választáshoz, dr. Tenczlinger Józsefnek pedig új állásában sok kitartást és még több sikert kívánunk.

— **Károly-hét.** A 11. honv. gy. ezred által rendezett Károly-hét programja a városi színházban június hó 1-én rendezendő hangverseny és kabaréval végződik, melyre jegyek Fodor Ferenc könyvkereskedésében előre válthatók.

— **Épül a gőzmalom.** A gőzmalom r. t. a maiomépítést Erdélyi Ignác mérnöknek adta ki 470 ezer koronáért. Az építést kedden megkezdték s szeptember végéig be kell fejezni.

— **Távirda- és távbeszélőtanfolyam.** A helybeli főpostán hat héttel tartó távirda- és távbeszélőtanfolyam volt tíz hallgató részére. Az oktatást nagy odaadással s kiváló jó eredménnyel *Farkas Dezso* postafelügyelő végezte. A hallgatók f. hó 22-én és 23-án vizsgáztak a kiküldött bizottság előtt. A bizottság elnöke *Krausz Lajos* postatanácsos, tagjai *Feher Lajos* postatitkár, *Fabianics Lajos* postafőtiszt, távirdaáptési osztályvezető s a postaszakból *Wildenauer Kálmán*, veszprémi postafelügyelő voltak. A hallgatók közül 4 jeles, 3 jó s 3 elégséges eredménnyel vizsgázott.

— **Új főhadnagyok és hadnagyok.** A májusi előléptetés alkalmával öfelsége kinevezte főhadnagyokká *Balla Gábor*, *Kukorely Pál*, *Domy Gyula*, *Gerl Mihály*, *Gyimóthy Lajos*, *Fürst Jenő*, *Meszéna Jenő*, *Nagy János*, *Krizmanich Péter*, *Lukács János*, *Szalóczy Lajos*, *Sebők Sándor*, *Szegleth Imre*, *Sziji János*, *Till Ferenc*, dr. *Pigler István*, *Varga Gyula* t. hadnagyokat, — hadnagyokká *Agoston Ferenc*, *Horváth Ferenc*, *Herberger Sándor*, *Kaptay Antal*, *Riedl Vince* zászlósokat, — hadnagy gazdasági tisztékké *Melschmidt Gyula*, *Sándor János* tiszthelyetteseket.

— **Az árvizsgáló-bizottság.** Már régebben megírtuk, hogy a kormány az egyes városokban árvizsgáló-bizottságokat szervez. A veszprémi árvizsgáló-bizottság elnökségét már ki is nevezte *Koller Sándor* és *Kletzár Miksa* személyében. A bizottság azonban még ma sem alakult meg, mert tagjait a megírt központi részletes tájékoztató hiányában nem lehetett kinevezni. Lapunk más helyen közöljük a helyi szervezetekhez küldött utasításokat. Most már remélni lehet, hogy a veszprémi árvizsgáló-bizottság elnöke is kinevezi a bizottság tagjait s a fontos, hasznos célra hivatott szervezet Veszprémben is megkezdheti árvizsgáló tevékenységét.

— **Felebbezés.** A rekvirálás végrehajtására vonatkozó, valamint általában a közlelmézzel kapcsolatos mindennemű panaszal nem közvetlenül a közlelmézzési miniszterhez, hanem a közgazgatási hatóság útján a kormánybiztoshoz kell fordulni. Felhívjuk ezért olvasóinkat, hogy esetleges panaszait dr. *Horváth Béla* polgármester-helyetteshez nyújtsák be minden egyes esetben. Ő azokat a közlelmézzési kormánybiztoshoz fogja felterjeszteni.

— **Új rend a főpostán.** Sok panaszra adott okot, hogy a főpostán a táviratokat s az ajánlott leveleket egy helyen kellett feladni. Ugyanott még postacikkék árusítását is végezték. Ez naponkint sok ideig várakoztatott torlódást idézett elő. Maga a felügyelőség is ismerte e fonák helyzetet s bár mindenkor szíves előzékenységgel mozdítja elő a közönség érdekeit, ezt a bajt szakerő hiánya miatt nem orvosolhatta. Örömmel halljuk s egyuttal tudatjuk, hogy a jövő hét folyamán a sok panaszunk okát megszüntetik, amennyiben a távirat és az ajánlott levelek egyékes feladóhelyét megosztják, illetve a táviratfeladás hivatalát az emeletre helyezik. Egy másik hírünkben jeleztünk tanfolyam eredménye tette ezt lehetővé, mert a vizsgázottak egy része a főpostán nyer alkalmazást.

— **Hus a tisztviselőknél.** A H. T. a veszprémi élelmézzési r.-t.-nál levő kiserőlötöt öt méter-mázsza füstölt húst, *Juraszek János* törvényszéki elnök kérésére átengedett a helybeli tisztviselőknél. Ebből körülbelül 1/2 kg. jut egy-egy családjagra sonka és füstölt hús vegyesen. A sonka ára 14:50 K gkonként a kiméréssel együtt, a füstölt hús 13:40 K. A tisztviselő a hus iránti igényekkel legkésőbb hétfőn délig forduljanak hivatalfőnökeikhez. A kiosztás valószínűleg a jövő pénteken lesz az élelmézzési r.-t. főutcai üzletében.

— **Jéggyár.** Megírtuk, hogy az élelmézzési r. t. jéggyárat állít föl. Ugy halljuk, hogy a jéggyárat már szerelik. Lesz tehát jég is. Csak azt kell kitalálni, hogy mit hűtszünk be a jégsekrényben! A jégvermek számára azonban talánunk fagyasztási valókát. Szeretnők ott nyaraltatni az árdrágítást, hogy jégsvük után a lelkük is megdermedjen.

— **Liszt.** Az ellátatlanok sok családja zuga-lódott, hogy pünkösdt ünnepre liszt nélkül maradt. A panasz érthető volt, mert a nincstelenég mégis csak legbántóbb, ha a megszokott kedves ünnepi hangulatot rongja, keseríti meg. A lisztet Hajmáskérről várták, de waggonhiány miatt nem szállították. A város a közlelmézzési hivatal felügyelőjét is kiküldte pénteken, hogy a hazahozatali felintézkedjék. A hajmáskéri állomáson nem segítettek. Végre is a városi állomás főnöksége irányított

wagont a lisztért, amelyet azután szombat este beszállítottak. Pünkösdt reggelén pedig városi fogatok hordták szét a kereskedőkhöz, hogy a liszthiányon hamarosan segíthessenek. Nagyon helyes dolog lenne, ha hasonló eset ismétlődését megakadályoznák. A lisztet nem a folyó, hanem a mult hétre adták ki.

— **Tanitógyűlés.** A zirci—magyarszombat-helyi r. k. tanítóköz gyűlést tartott Zirczen *Törzsök Sándor* elnökével. *Bogdai János* bakonyinai kántortanító a tanítószag anyagi helyzetét tárta fel s indítványt terjesztett elő a fizetésrendezés módosításáról s a nyugdíjtörvény reviziójáról. *Törzsök Sándor* elnök indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy minden gyűlés tárgysorozatában vagy mintatanítás, vagy pedig egy pályakérdés szerepeljen.

— **Tisztviselők túzifája** a héten már érkezik. Most 184 ürköbméter 1916. évi vágású, kevert (cser-, bükk és gyertyánfa) dorongfa kerül kiosztásra. A házhoz szállítás a vasuti állomáson levő lerakó helyről a megrendelőt terheli. Előjegyzhetni naponkint d. u. 2—3 óra között a jerruzsálemhegyi ovodában levő lakásomon, fizetendő a veszprémi takarékpénztárnál. A most beérkező fa ára ürköbméterenkint 60 korona. Mivel a törvényszéki tisztviselők közül 20-an a kik engem kértek fel beszerzésre — a kir. ügyész ur által láttatnak el fával, a tőlük visszamaradt fát nem tisztviselők is átvehetik. *Göndör Ferenc* kir. s.-tanfelügyelő.

— **Emeljék a helypénzt.** A háboru alatt a fogyasztásra hozott cikkeknek ára több száz percenttel emelkedett. A helypénztarifa mégis a régi maradt, pedig az ártobblet sokkal nagyobb helypénzt is megbírt volna. De ami késett, nemult el, mert *Weisz M. Ignác* városi képviselő indítványt ad be a városhoz a helypénz felemelésére. A kocsis s gabona helypénztarifáját érintetlenül hagyja, hanem az élő állat s egyéb fogyasztási cikk helypénzét magasabb összegben kívánja megállapíttatni. A tervet csak helyeselni lehet, mert a drága árú a csekély tobbletet megbírja, a városra pedig nagyon ráér néhány ezer korona új bevétel.

— **Lányok tanfolyama.** Dicséretes s kövételre érdemes példát mutatnak Zircen a Isteni Szerettről nevezett leányiskola apácái a nők tovább képzését illetőleg. Akárhány fiatal, vagy idősebb lány nem végezhet el a polgári iskolát, holott biztosabb megélhetést nyújt pályához a polg. iskola negyedik osztályának bizonyítványával. Fontos, sőt szociális szempontból felette hasznos, ha az ilyen leányoknak a tovább tanulást megkönnyítik. Így tesznek a zirci apácák. A tovább tanuló leányok felkérésére a zárdában június közepétől kezdődőleg magántanfolyam nyílik, amelynek hallgatója a tanulmányok elvégzését megkönnyítik. A jó nővérek buzgalma s nemes szándéka minden elismerésre méltó.

— **Fa. Abelesz Jenő** fakeskedő ajánlatot tett a városnak, hogy kemény hasábfát bocsájt a fogyasztók rendelkezésére ölenként 250 koronáért a vasuton átvéve. A város az ajánlathoz hozzájárult. Akik venni szándékoznak, eladónál jelentkezhetnek. — A tisztviselők fabeszerzési csoportja is ajánlatot tett, hogy a hajmáskéri s farkasgyepői erdőn vett 500 méter fát beszállíttatja a város részére. A fa árát még nem állapították meg.

— **Cukor.** Az esedékes cukorilletményt maigsem osztották ki, mert a szállítmány késik. A város a cukorközpontról az orsz. közlelmézzési hivatalnál, sőt a pénzt felvevő hitelbanknál is meg sürgette a küldeményt. A kedvező eredményt a közeli napokra várják. — Az orsz. közlelmézzési hivatal kiutalt Veszprém számára 45 mázsa befőzési cukrot is. Egyenlőre azonban ez is csak az utalványon szerepel. Pedig már érik a ropogós cseresznye!

— **Cérna.** A veszprémi tisztviselők beszerzési csoportja 28 nagyszóró fehércérnát kapott a pamutközpontról összesen 25.600 méterben. Egyegy tisztviselőre családtagonként 12 és fél méter jut. A cernát hivatalonként a hivatalfőnökök osztják szét.

— **Szövetkezet.** A zirci szövetkezet, mely a Hangya kötelékében létesült, egyre erősödik. Még a közlelmézzési községek is jegyeznek részvényeket. A jegyzések összege közel jár a 100 ezer koronához. Itt említjük meg, hogy a Hangya fuozionálni szándékozik a Keresztény Szövetkezetek Központjával. Ezzel a szövetkezetek egységesebb vezetéshez s a nagyobb szervezethez folytán nagyobb fejlődéshez jutnak.

— **Cipő.** Az új cipőrendelet szerint a kereskedők bejelentették a városi hatóságnál cipőkészletüket. Amíg ez a készlet tart, a közlelmézzés a rendeletben megjelölt módozat szerint cipőutalványokat ad ki. Bőrré csak a cipőiparosok kaphatnak utalványt teljes lábbelihez is, javításához is. Az utalvány megállapítja a bőrből készíthető lábbeli számát is. A közlelmézzési hivatal azután minden cipészhez annyi igénylőnek ad utalványt, amennyire bőrt kapott. Az iparos újabb bőrt csak akkor kap, ha az elkészített cipőkről szóló utalványokat az ellenőrző városi hivatalnál beszolgáltatja.

— **Az Apolló mozgószínház előadásai.** A veszprémi mozgószínház műsora ma vasárnap „Rafaela” című 3 felvonásos drámával kezdődik. Hétfőn és kedden a „Csunya fiu” 3 felvonásos tragikomédia előadása lesz. Szerdán és csütörtökön Dumas világhírű színműve, a „Kaméliás hölgy” kerül bemutatásra *Francesca Bertini*-vel, a világhírű mozziszínésznővel a fűszerepben. Pénteken 4 felvonásos dráma „Egy fiu története” zárja be a hét műsorát. Szombaton katonai jótékony célú előadás lesz a színházban. A jövő vasárnap „Nincs helyem” című 4 felvonásos tragédia kerül sorra.

— **A városháziól.** Dr. *Horváth Béla* helyettespolgármester közhírré teszi, hogy a ruha, bőr és textil ügyekben készített beadványok, illetve anyagiutalvány, engedélyezési és felmentési kérelmek elintézésére illetékes központok és bizottságok címei, — a csépléshez szükséges motorhajtó anyag beszerzése tárgyában kiadott rendelet határozománya, — a nyomorék hadiárvaiknak elhelyezése és gyógykezelése tárgyában kiadott rendelet határozománya a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalban betekintethők, — továbbá, hogy a Papir-árugyár és Kereskedelmi r.-t.-nál (Bpest, Rákóczi-u. 6.) szállítóközvetítő papirszineg szerezhető be mázsánként 900 K-ért.

— **Lezuhant.** A veszprémi Benedek-hegynek is megvannak időnkint az áldozatai, akárcsak a Balatonnak. *Boross Lajos*, *Boross* kocsirendező kis fia a Benedek-hegy meredek szikláján játszott f. hó 17-én. Jászás közben a szikláról lezuhant. Koponyasérülést kapott szegény kis fiu, melybe egy heti szenvedés után belehalt. Tegnap délután temették. Felhívjuk a readőrséget, terjesztené ki figyelmeztetést, amennyiben lehetséges a Benedek-hegyre is. Avagy tán a városi hatóság tehetne intézkedést, mellyel hasonló esetek ismétlődését megakadályozza.

— **A korai burgonya ára.** A közlelmézzési miniszter a korai burgonya árát gkgként egy koronában állapította meg. A zár alá vett területekhez tartozik Veszprém megye pápai járása is. A termelő saját háztartására nyolc heti időre személyenkint és hetenkint négy kgot, vetőmagnak holdankint 10 mázsázt tarthat meg.

— **Nem rekvirálják a sertéseket.** A kormány a sertések rekvirálását megszüntette. Azért tette ezt, hogy egyes háztartások a hízalásra szükséges sertésállományt megszerezhessék.

— **Lapok ajánlása.** Az alispáni hivatal a közigazgatási hivataloknak s a községek előjáróságának előfizetésre ajánlja a *Magyar Hadigondozó* s a *Rokkant Újság* c. lapokat. Amaz a békebe való átmenet útját egyengeti, átmenetgazdasági kérdéseket tárgyal, egyuttal azonban a háboru áldozatainak érdekeit is napirenden tartja. Utóbbi ugyancsak a háboru áldozatainak szociális érdekeit kívánja előmozdítani. Az előfizetés ára mind-egyikre 20 kor. évenként.

— **A katonaság és a szénakaszállítás.** Jelentések szerint jó szénatermésre van kilátás. A takarmányrekvirálásra tehát alig lesz szükség. Terveb vették, hogy azokat a réteket, amelyeket a tulajdonos csekély munkarejével nem tud lekaszálni, katonasággal kaszaltatják le s a munka fejében takarmányrészt kap. Így azután sok takarmány gyűl össze munkadíj fejében.

— **Román juhok.** Romániából Magyarország 300 ezer db. juhot kap. Csak gazdák közt osztják ki. Kilogrammonként 5 koronás árbán. A juhok átvételre végett a közg. hatóságok útjain lehet jelentkezni.

— **Nem szabad tojást konzerválni.** Az Orsz. Közlelmézzési Hivatal május 19-től kezdődőleg a tojás konzerválását újabb rendelkezésség eltiltotta. Ezerint a gyűjtött tojást is közfogyasztásra kell bocsájtani.

Kirándulók figyelmeibe! Balatonalmádiban a Boor-féle villában állandó tejivó-csarnok.

— **Orosz hadifoglyok utazásának korlátozása.** Gyakori eset, hogy orosz hadifoglyok civilruhában vonatra ülnek s haza felé sietnek. Az alispán utasítja a főszolgabírákat, a rendőrkapitányokat s csendőrpareszonságokat, hogy azokat az oroszfoglyokat, akik szökési szándékkal elhagyják helyüket, a fogolytáborba visszazárlatassák.

— **Szomorú falu.** Alsógörzsöny veszprémi megyei községben 1917. március 1-től 1918. március 1-ig egyetlen gyermek sem született. Így jelentette ezt a falu előjárósága a szokásos kimutatás rubrikás lapján. Gödicselő pici gyerekszáj nem mosolyog itt anyai szembe s hat évnek elmúltával az iskola abcés osztályának nem lesz új tanulója. Nagyon szomorú ez s még szomorubb, hogy sok helyütt szemlélhetik a hasonlókat.

— **A körzeti malmok és az új termés.** Tavaly a körzeti malmok gabonát vásárolhattak termelőtől olyan körzetben, ahonnan a gabonát tengelyfuvarral beszállíthatták a malomba. Az új gabonarendelet szerint, amely a szabad vásárlást tiltja, a körzetmalmok vásárlási jogát is megszünteti. A kormány az a terve, hogy a körzeti malmoknak az illető körzet bizománya utalja ki őrlésre a gabonát.

Az árvizsgáló-bizottságok hatásköre.

Az Országos Árvizsgáló Bizottság részletes tájékoztatót küldött az országban levő helyi árvizsgáló-bizottságok elnökeinek, amelyben kioktatja őket, hogy a helyi árvizsgáló-bizottság minő gazdasági elvek figyelembevételével állapítson meg **tájékoztató árakat**, továbbá, hogy az iparüzésre szóló hatósági engedelmek megadása körül milyen eljárást kövessen és a közszükségleti cikkek forgalmának tisztaságát célzó rendészeti intézkedések tekintetében hogyan járjon el.

A tájékoztató árak megállapításánál igyekeznie kell a helyi bizottságnak az árakat a tisztességes haszon mértékéig leszállítani. Figyelembe kell vennie a bizottságnak, hogy az iparos vagy mezőgazda milyen árakat követelhet, hogy saját tisztességes hasznát is megtalálja és árdragító eljárásnak se tegye ki magát. A helyi árvizsgáló-bizottságoknak ügyelniük kell a lokális árpolitika veszedelmére is, nehogy az egyik törvényhatóság árvizsgáló-bizottsága tuldrága, a másik pedig túlcso árakat állapítson meg, mert akkor az egyik törvényhatóság területén az illető cikk alig volna kapható és a másik törvényhatóság területére vándorolna.

Az árvizsgáló-bizottságoknak kell a forgalmat hivatalon elemektől megtiltania, másfelől a hivatalos kereskedőket és iparosokat a zaklatástól megvédenie. Hogy valamely cikk közszükségleti cikk-e, azt az iparhatóságok előzetesen az árvizsgáló-bizottságtól fogják megkérdezni. A hatósági iparüzési engedelmek kiadásánál minden esetben kutatni kell, hogy a fél 1914. augusztus 1-je előtt foglalkozott-e az illető cikk forgalombahozatallal.

Vigyázni kell, hogy egyes cikkekkel foglalkozó kereskedők nagy száma közgazdasági okokból nem teszi-e szükségessé az engedelmek számának korlátozását. A személyes megbizhatóság tekintetében a bizottság a rendőrhatalóság által kiállított erkölcsi bizonyítványt is kérjen, amely azonban nem föltétlenül elegendő a megbizhatóság igazolására. Ha az iparhatóság valakitől az iparüzési jogosultságot megvonta, vagy valakitől az engedelmek megtagadja, az illetőnek raktáron levő árukészletét azonnal le kell foglalni. A helyi bizottság ilyenkor megállapodik az iparhatósággal, hogy az ügyről a kereskedelmi miniszternek és az országos bizottságnak sürgősen jelentést tegyen.

Az árvizsgáló-bizottságok közreműködnek a visszaélések üldözése körül föltérülő hatósági intézkedéseknél is. A bizottság elnökének kötelessége rendszeresen indítványozni a rendőrhatalóságoknál az árak időnként és iparáganként való ellenőrzését. Az ármegállapítással gyakran vele jár az is, hogy az árú eltűnik a fogyasztás elől. Itt a helyi bizottságok elnökeinek mindent el kell követniük, hogy a rejtett árú felszínre kerüljön. Feladatuk a sajtóhíradások állandó figyelemmel kísérése is abból a szempontból, hogy a hirdető nem üz-e láncolatlan kereskedelmét, vagy nem követ-e el árdragítást. Ilyen irányú tevékenységük megtelejen az ugynevezett **uzsorahivatal** működési körének, amely uzsorahivatalok tudvalevően Németországban és Ausztriában működnek s a magyar kormány e

hivatalok tennivalóinak ellátását az árvizsgáló-bizottságokra kívánja ruházni. Remélhetően ezeknek az elveknek a gyakorlati alkalmazása megfékezi a lánckereskedelem jogosultán árkövetelését, másrészt pedig tisztességes kereskedőket kivezeti a bizonytalanságból és megmutatja nekik, hogy milyen árakat követelhetnek.

A helyi bizottságok működésének irányelveit már szét küldötték a helyi bizottságok elnökeinek.

Egy teljesen jókarban levő 4 lóerős **gőzeséplógép** eladó. **Ára 8000 kor.** Cim: **Sebestyén Károly Nemesvámos (Veszprém megye).**

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Kálmán István Dezso könyvkereskedő és Pósa Ilona fia Endre, László, István, Sámuel, r. kath. — Jung János földmives és Plank Terézia leánya Terézia, r. kath. — Mentler Mihály királyi adóoszt. és Csizsa Julianna fia Kornél, Lajos, r. kath.

Halálozás.

Özv. Kovács Gézné Takács Erzsébet nap számosnó 47 éves, ref. — Antal Károlyné Huszti Mária nap számos neje 72 éves, ág. h. ev. — Streit Sámuel magánzó 68 éves, izr. — Molnár Mihály szegényházi tag 67 éves, r. kath. — Kovács Mihály pincér 27 éves, r. kath. — Sólyom Mária 14 éves, r. kath. — Pete Rozália 6 éves, r. kath. — Füstös János fuvaros 75 éves, r. kath. — Herczeg Julianna szegényházi tag 66 éves, ref. — Steingart Sándor 16 hónapos, r. kath. — Özv. Pikler Ignácné Reiner Katalin nap számosnó 85 éves, r. kath. — Tóth Janka magánzó 77 éves, r. kath. — Özv. Háplli Konradné Stumpfhauser Erzsébet nap számosnó 68 éves, r. kath. — Özv. Füst Józsefné Kovács Julianna nap számosnó 74 éves, r. kath. — Tóth Erzsébet 12 hónapos, ref. — Svarda Margit 20 éves, r. kath. — Pauk Lipót Pál fehérneműtisztító-intézet tulajdonos 57 éves, izr. — Kovács Károly molnársegéd 78 éves, r. kath. — Csekó István csizmadiamester 82 éves, ref. — Pap Mihály nap számos 74 éves, r. kath. — Magyaródi János 2 éves, ref.

Házasság.

Szabó Kálmán nap számos, r. kath. és Füstös Ilona, r. kath. — Sintimbreán János géplakatossegéd, g. kath. és Weber Terézia, r. kath. — Part Lajos nap számos, r. kath. és Kovács Róza, r. kath.

PESTI és SZEMERÉY

kereskedelmi irodája (Veszprém, ^{Gizella-tér a.}) hirdetései.

Decimal mérleg egy 400 és egy 500 kgr.-ig hitelesítve, — 1 Baker-rosta, — 1 szelelő rosta, — 2 árpakoptató, — 1 drb Tricur, — 3 íróasztal, — 1 álló íróasztal és 1 íratszékény **jutányosan eladó.** Almádiiban 4000 □-öl szőlőföld, 500 □-öl termőszőlő, gyümölcsös és hajlékokkal eladó. Nagy ház 6 lakással, vendéglővel, tekepálya és verandával sürgősen eladó.

Almádiiban, Öreghegyen a vasut mellett 3¹/₂ holdas szálló villával jutányosan eladó.

Veszprémbe, a Villatorban 5 szobás, konyha, előszoba, fürdőszoba s minden mellékkeliséggel bíró új ház jutányosan eladó.

Talajművelő részv.-társasági, Veszprémi és Veszprémmegyei takarékpénztári részvények vételre kerestetnek.

Írógép és Wertheim-székény megvételre kerestetik.

Egy jó karban levő **finom hegedű** eladó. **Gazdálkodónak** 2 szoba, konyha, istálló, 500 □-öl kerített ház az Almádi-utban eladó.

Mosoda jóforgalmu, teljes felszereléssel, festészeti anyaggal **sürgősen eladó.**

Kossuth Lajos-utában 5 szoba mellékkeliségekkel, raktárakkal levő új ház eladó.

Almádiiban 2 villa, 2 hold szőlővel, teljes felszereléssel jutányosan eladó.

Buhim-utában egy ház, 4 szoba és mellékkeliségei, 2 szoba, konyha és mellékkeliségeivel jutányosan eladó.

Kökép-utában egy ház, mely áll 5 szoba, 3 konyha, 2 előszoba, 2 pince, 4 kamra s nagy udvarral sürgősen eladó.

Hosszu-utában nagy területen álló 5 szoba, 2 konyha, cselédszoba 2 nagy műhely, 1 raktár, 2 félszer és pincéből álló jó karban levő ház eladó. Vízvezeték, villany bevezetve.

Gyorsírástanítói oklevelet

legrövidebb idő alatt nyerhet, ha a **Budapest Lipót-körút 7. szám alatti gyorsíráskolában tanul.**

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22 Foghuzás • Műfogak • Fogtömés**

Uj és használt **fegyvereket,**

pisztolyokat ad és vesz,

javitásokat **Szemerey János** elfogad **fegyverkereskedő, Veszprém**

A legújabb **ASPIRATOR** légnomású

Mosógép

Össze nem tévesztendő az eddig használt mosógépekkel. Ezen gép **45 perc alatt** képes annyi ruhát kimosni, mint ezelőtt egy mosónő 1 teljes nap alatt, s csak **1/4 rész szappan és tüzelőanyag kell hozzá,** mint eddig. **Kiméli a ruhát és a kezeket, mivel a légnomás sajtolja ki a szennyet a ruhából.** **Nincs többé dörgölés és kifelés!** A mosógépet bárki vételkötelezettség nélkül kipróbálásra elviheti.

Ára 50 korona.

Esetleg részletfizetésre is eladó. Egyedárusító:

CSOMAY MÁRIA Rákóczi-tér 12. szám.

Veszek

mézet, viaszkot

kisebb-nagyobb tételekben;

továbbá

füstölt husokat

és mindenféle élelmiszert

a legmagasabb napiárban

BAKOS KÁLMÁN

kereskedő, **VESZPRÉM.**

Viszketeg

és minden- nemű bőrba, ugymint rüh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és egyuttal a leggyorsabban ható háziszser a

Boróka kenőcs

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Kis tégely 3 kor., nagy tégely 5 kor., családi tégely 9 kor. Hozzávaló **Boróka szappan** 5 kor. Készíti: **GERŐ SÁNDOR** gyógyszerész **Nagykőrös.** Veszprémbe kapható:

FÖLDES LAJOS

gyógyszertárban, Kossuth Lajos-utca.

Iskolaszerek Rajzszerkek Papírok

s minden e szakmába vágó cikkek
a legolcsóbb áron beszerezhetők

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében
VESZPRÉM.

Rakóczi-tér 3. (Saját ház) Telefon 93.

Cégtulajdonos:

KÁLMÁN ISTVÁN

a Szent-István-Társulat
Veszprém-egyházmegyei
főbizományosa.

Minden iskolában hasz-
nálható tankönyvek
raktáron vannak, illetve
általa beszerezhetők.

Könyvkereskedés • Könyvkötészet

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a „Korona”-szálloda átellenében.

Elfogadok a szakmába
vágó mindenféle munkát,
igazításokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javítva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Valamint tanítók szabászatot és pedig pol-
gári, katonai és papit, mindegyiket külön
is, egészség szerint.

Veszek

árajánlattal:

füstölt szalonnát,
és sonkát, mézet,
sárgaviaszt, almát
s egyéb gyümölcsöt,
befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Főter.)

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Most kapható!

Hazai és külföldi
Pezsgők
Borok
Likőrök
Cognacok
Friss felvágottak
Sajtok
Sütemények
Cukorkák
Délgyümölcsök
Konzervek

Friss töltésű Ásványvizek
Tea, Ecet, Gyufa

„Haj” védjegyű Ruhafestékek

A legmegbízhatóbb

Mauthner-féle magvak

Fegyverek és vadászati cikkek

18-os Lancaster-töltények.

Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan
elintéztetnek.

PUNKA F.

fűszer-, csemege-, bor- és vadászati cikkek
kereskedése VESZPRÉM Güzella-tér 1
Telefonsz.: 10. Sürgöny: PUNKA, Veszprém

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca
végén, az Eszterházi-utca 2.
számu ház
szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll —
van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince,
1 nagy műhely, raktár, 2 fűszer és 2
udvar. — Az utcafelől lakás boltihelyi-
sége is átalakítható. — Bővebb fel-
világosítás nyerhető az ugyanott lakó
tulajdonosnál.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK

hazai és különleges

Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Délgyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsíz

KONZERVEK

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések, azonnal elintéztetnek!

Legujabb!

Van szerencsém a mélyen-
tisztelt közönséget értesí-
teni, hogy Veszprémben,
Buhim-utca 2. sz. alatt

Parkettázó műhelyt

nyitottam. Elvállalok min-
den e szakmába vágó mun-
kát, ugymint új parketta
lerakást, régi parketta
feltisztítást. Vidékre levél-
beni meghívásra személye-
sen megjelenek, vagy kívá-
natra árajánlattal szolgálok.

Mindenféle régi butorokat

veszek és eladok,
valamint régi butorok
átjavítását is elvállalom.

A m. t. közönség szives
pártolását kérve, tisztelettel

Vörös István

• parkettázó mester •